

Tantárgy neve / Course: Gyermek- és ifjúságvédelem	Kreditszám / Credit: 4
Oktató / Instructor:	Pechan Eszter és Farkas-Karsai Péter
Tanóra típusa / Type: kötelező, szeminárium	
Óraszám (félévi/heti) / Hours (per semester/week): L:12, N:30	
Számonkérés módja (koll. / gyj.) / Requirements (exam/seminar grade): gyakorlati jegy	
Tantárgy tantervi helye (félév) / Course in the curriculum (semester): ős	
Előtanulmányi feltételek / Prerequisite: WPED104	
Tantárgyleírás / Course description: A tantárgy oktatásának célja: A hallgató ismerje meg a gyermekvédelem tartalmát, fogalomrendszerét, a gyermekvédelmi alap- és szakellátás intézményrendszerét. Ismerje meg a gyermekvédelem helyét, szerepét a magyar társadalomban. Legyen tisztában a gyermekvédelem szakmaközi kapcsolataival, különös tekintettel az egészségügy, az oktatás területeire. Ismerje meg a gyerekek helyzetét az ellátórendszerben, az érintett gyermekekkel történő szükségletorientált megsegítés, támogatás lehetőségeit, pedagógiai módszereit, eszközeit. Kurzustematika: 1. A gyermekről való gondolkodás gondoskodás alakulása napjainkig. Hátrányos helyzet, veszélyeztetettség. Gyermekvédelmi intézmények múltja és jelene. 2. A Gyermekvédelmi törvény alapelvei, gyermekvédelmi szemlélet 3. A gyermek- és ifjúságvédelem alapfogalmai, a gyermekvédelmi tevékenység folyamatai 4. A gyermekvédelem rendszere, az intézmények működési sajátosságai, intézményi és személyre szabott módszertan, a gyermekvédelem intézményközi együttműködésének mechanizmusai 4. A gyermekvédelmi alapellátás intézményrendszere 5. A gyermekvédelmi szakellátás intézményrendszere 6. Az örökbefogadás folyamata, kérdései 7. Iskolai gyermekvédelem lehetőségei 8. Pedagógiai felkészültség a gyermekek, fiatalok individualizált problémamegoldási lehetőségeihez, pedagóguskompetenciák a gyermekvédelemben 9. Team munka, kompetenciahatárok a gyermek- és ifjúságvédelem területein 10. Viselkedés mint tünet. Traumaorientált szemlélet alkalmazása a gyakorlatban	
Kompetenciák / Competencies:	

- 1) Tudás / Knowledge: A kurzus során a résztvevők megismerkednek a gyermek- és ifjúságvédelem elméleti és gyakorlati alapjaival, beleértve a jogi kereteket, szociális munkamódszereket, és a mentális egészségvédelem területeit. A kurzus részletesen tárgyalja a különböző védelmi mechanizmusokat és rendszereket, valamint a veszélyeztetett gyermekekkel és fiatalokkal való hatékony munkát. A megszerzett tudás lehetővé teszi a résztvevők számára, hogy felismerjék és megfelelően reagáljanak a rizikófaktorokra.
- 2) Képesség / Skills: Legyen képes megtalálni a pedagógiai módszereket kiegészítő segítő módszereket. Tudjon csapatban gondolkodni és dolgozni. Tudjon kapcsolatot kiépíteni a szülőkkel, családokkal és más segítő szakemberekkel. Legyen nyitottság új módszerek megismerésére, alkalmazására.
- 3) Attitűd / Attitude: A pedagógusi, segítői problémaérzékeny attitűd elsajátítása.
- 4) Autonómia és felelősség / Autonomy and Responsibility: A kurzus hangsúlyozza, hogy miként támogathatják a szakemberek a fiatalok önállóságát, miközben biztosítják a szükséges védelmet és iránymutatást. A résztvevők megtanulják, hogyan építhetnek a fiatalok meglévő képességeire és erőforrásaira, hogyan támogathatják az önálló döntéshozatalt, valamint hogyan bátoríthatják őket saját véleményük kifejezésére és felelősségvállalásra saját életükért.

Kötelező irodalom / Compulsory reading:

- BALOGH K. , GREGORITS, P. & RÁCZ, A. (2019).** A gyermekvédelmi intézményrendszer működési környezetének vizsgálata a „gyermekvédelem mint szolgáltatás” értelmezési keretrendszer tükrében Bevezetés. Esély : Társadalom- És Szociálpolitikai Folyóirat, 3, 26– 47.
- BÜKI, P. (2023).** Kiragadva a vérszerinti családból: a gyermekvédelmi szakellátás, avagy a legszűkebb értelemben vett gyermekvédelem (pp. 226-243) In. Takács, I. (2023). Pszichopedagógia. Flaccus Kiadó.
- DOMSZKY, A. (2011).** A gyermekvédelmi módszertan társadalmi konstrukciója. A módszertan, mint változáskövetés. Kapocs, 10. évf. 2011/3.
- FAZEKAS, Á. (2016).** A gyermeki jogok érvényesülése az új Polgári törvénykönyv Családjogi könyvében. ProFuturo, 2. 39-59.
- KATONÁNÉ PEHR, E. (2004).** Módszertani füzet. A gyermekvédelmi feladatot ellátó szervek szerepe és felelőssége a gyermekbántalmazás és elhanyagolás megelőzésére és kezelésére ESZCSM Gyermekvédelmi Főosztály, Budapest
- KOPASZ, M. (2017).** A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás integrációjának és az ellátórendszer kétszintűvé történő átalakításának tapasztalatai. Budapest: TÁRKI Zrt.
- RÁCZ, A. (2012).** A gyermekvédelemben nevelkedettek társadalmi integrációs esélyei. Rubeus Egyesület.
- RÁCZ, A. (2016).** Gyermekvédelem mint fragmentált társadalmi intézmény. Debreceni Egyetemi Kiadó.

RÁCZ, A. (2022). Teóriától a gyermekvédelem praxisáig, útkeresések egy szolgáltatásfókuszú gyermekvédelemért. ELTE Eötvös Kiadó.

VECZKÓ, J. (2007). Gyermekvédelem pszichológiai és pedagógiai nézőpontból. Nemzeti Tankönyvkiadó.

Ajánlott irodalom / Recommended reading:

BUDA M. (2005): Tehetünk ellene? A gyermeki agresszió. Dinasztia Tankönyvkiadó, Budapest

MÁRTHÁNY MEGYESI M. (2010): Esetmegbeszélés. In: Módszertani ajánlások szociális szolgáltatóknak. Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet, Budapest, 4-9.

MÉREI F, V. BINÉT Á. (1997) Gyermeklélektan. Medicina Kiadó, Budapest

OLWEUS, D. (1999): Az iskolai zaklatás. Educatio. 1999/IV. szám. 717-739.

RÁCZ J. (szerk.) (2002): Drog és társadalom – Az addikció mintázatai. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest

VOLENTICS A. (1997) Rossz gyermek nincs. In: Gyógypedagógiai Szemle, 25(3), 2015- 218.

Jogszabályi háttér:

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.

6/2016. (III. 24.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról

Számonkérés, követelmény / Evaluation, requirements:

- 75%-os részvétel

- Előre kiadott szempontok szerint dolgozat készítése, ennek megbeszélése, valamint az órai aktivitás alapján alakul a gyakorlati jegy.

Az értékelés módszere és rendszere / Assessment methods and its system: gyakorlati jegy

Tantárgyfelelős (név, beosztás, tud. fokozat) / Subject supervisor (name, position, academic degree):

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat) / Instructors involved in teaching the course, if any (name, position, academic degree):